

LLIBERTAT

FRANQUEIG CONCERTAT

ANY II. — Núm. 148

TARRAGONA, DIMECRES, 13 DE GENER DEL 1937

PREU: 15 CENTIMS

L'acte que celebrà Esquerra Republicana de Catalunya al passat diumenge a la nostra ciutat revestí gran importància. Aquesta foto ens mostra un dels aspectes parcials que presentava el Teatre Tarragona. El públic, atapeït, sobretot en els llocs del teatre desprovists de seients, escolta atentament els homes de la democràcia catalana, els homes que representen un partit les característiques del qual són la responsabilitat i el sentiment català.

L'ALTRA ESPANYA

La dels eunucs del pensament

Per a donar-nos compte d'una privació, cal tenir una capacitat, un desig, una activitat en potència. Poseu un ignorant davant els quadres més genials, davant les més belles escultures i romandrà estrany al plaer estètic. Feu desfilir davant l'impotent les huries de Mahoma, i romandrà fred i indiferent. Doneu a un esperit de serf, la llibertat i no sabrà que fer-ne. No arribaran a enyorar llur servitud, el dia del seu alliberament molts negres d'Amèrica? No enyoraren llurs "cadenes" els nostres avis del temps del rei Ferran VII? A la societat espanyola convivim dues races: la dels capaços i la dels ineptes. Els qui tenen plena consciència del concepte de ciutadania, és a dir del concepte de llibertat, que és la pubertat de l'esperit, i els qui manquen d'aquesta consciència. S'usa del dret com s'usa del matrimoni, de la unió conjugal, perquè la plena ciutadania de cadascú, estriba en la unió fecunda amb la societat en la qual vivim. Es procrea a la pàtria, a la terra en què varem néixer, per a fer-li produir nous drets i noves llibertats, i al mateix temps nous desigs de fecundar noves llibertats. La rivalitat envejosa dels incapaços de llibertat, és rancúnia de bous davant el brau triomfador que fecunda el món.

La llibertat és un mitjà, com han de menester-la i usar-la els que manquen d'un fi? La llibertat és un "sexe", que poden saber-ne els híbrids, els neutres, aquells que no tenen sexe? Existeixen dues Espanyes: la dels capaços i la dels ineptes. Una lenta i assabentada castració ha actuat ja fa segles sobre l'esperit d'aquests darrers. El catolicisme ètnic ha estat el principal culpable en encegar els invisibles bolls de la voluntat. Aquell poder d'opció entre els camins de

l'esperit, i generacions senceres, so ta aquesta sinistra ombra, han crescut "esterilitzades", sentint por per la llum, i adhesió a les fosques, incapaços de projectar cap reflexe de llur esperit, ni d'encendre amb l'antorxa flamejadora del pensament, el foc sagrat que crea la immortalitat de l'home. D'aquesta realitat prové la tragèdia de l'actual moment a Espanya. Pels altres, pels homes d'aquesta altra Espanya, plens d'aquella voluptuositat espiritual que els induïx a enamorar-se de totes aquelles idealitats encara verges, ninfes adormides a les rutes de la vida per recórrer. Aquests homes que a cada llampec de llur cervell, somien una victòria, i que, qual joves heroïes, ambicionen la possessió de l'esdevenidor, com poden inclinar-se ni admetre el jou de l'altra Espanya?

Hom deia que la llibertat era un dret, però el cert era que aquest dret, mai no va cristalitzar en un fet. La revolució que avui vivim, és la revolta del desig secularment tingut en aquella part sana i viril del poble, en incontenible impetu d'amor d'humanisme solidari que es llença per damunt de tot, a la conquesta de la paternitat social que bull a la nostra sang. Els ideals lluiten per trobar en terres ermes, les matrius de futures realitats sempre a renèixer. Poble servil, poble narcotitzat pel clorofórm de la religió catòlica, que ha vingut castrant el sentiment suprem de la virilitat civil, en bona part de terres d'Espanya. Hi havia la "llai" que és lletra morta, per encobrir la total manca de l'esperit vivificador de llibertat, i era pecat pensar, per tal que triomfés sempre la llei dels curials al servei de l'altar i el tron.

Poble que no pensa, és poble que no sent i que no vol. I això era l'altra Espanya, l'Espanya dels

reis, de les dictadures, dels capellans, dels requetés, de falange, del fascio, en una paraula, el poble dels "eunucs del pensament" amb aparences d'emoció i d'impuls, que en realitat sols eren desbordaments brutals de baixes apetències i d'odis ancestrals, ben estranys a la funció cerebral col·lectiva de millorament i progrés social. La nova Espanya, diferenciada de l'altra, mira l'esdevenidor, judica el seu dret, la seva conducta i el seu fi, amb la decisió sobirana de la pròpia dignitat conscient i moral que eleva i ennobleix la vida. La Revolució que estem plasmant, serà això o no serà res. Estimulem sentiments i pensaments per a depurar la nova idea, el nou concepte de la vida d'acord amb la nova moral, que neix, enfrontant-la amb la moral vella que mor, enfrontant el nou dret que ara comença, amb el dret vell i caduc que desapareix, per a inaugurar la nova era, que ha de presidir la Justícia i la Llibertat.

ANDREU MASSÓ I LÓPEZ

LLEGIU A 2.ª PAGINA:

"Combat. — L'espiritualitat del poble rus", per J. Torné Ferreres.

LLEGIU A 4.ª PAGINA:

"ABANS I DESPRES DELS FETS DE JULIOL, A LA CASA D'ASSISTENCIA SOCIAL", IMPRESSIONS VISCODES PER ALBERT OLIVA, DIRECTOR GENERAL D'ASSISTENCIA SOCIAL DE LA NOSTRA CIUTAT.

DEMA:

"El problema de l'aigua", per D. Recasens, Conseller Regidor de Sanitat i Higiene.

En una propera edició reproduïrem un article pro-ambulàncies, publicat en el periòdic "Suport", òrgan del S. R. I. (S. C.)

Meditacions lliures

QUE HI DIUJARA EL PATRIOTISME?

Els reaccionaris de tots els temps, es poden fàcilment reconèixer i identificar amb tota comoditat, al través de la següent característica comú a tots ells: El patriotisme. Tots sabem quina cosa és el patriotisme, no? Doncs no calen enutjoses explicacions.

Els patrioters espanyols, aquesta malura cívico-militarista que ha costat al país ibèric mars de sang i uns quants segles de contínua devallada, tenien els seus polítics, els seus oradors, els seus definidors filosòfics. I per tal que res hi manqués, tenien fins i tot, —a Déu no sigui retret— els seus poetes. I no diem que tenien també els seus músics, perquè hauríem de recordar la "Marcha de Cadiz" i la veritat: no tenim ganes de córrer.

Quedem, doncs, i ja es prou, que els patrioters reaccionaris espanyols de fa mig segle, gaudien els seus poetes. Uns poetes que tenien el costum de dedicar a "la patria España" i a la "querida patria", unes odes quilomètriques i ensopides, notables, no més, per una sola cosa: pel seu dens contingut de llocs comuns.

Recordem, per exemple ara, aquella composició tan popularitzada per determinats llibres de lectura escolar, en la qual es feia l'apologia de la defensa gloriosa de Madrid feta pels madrilenys l'any 1808. L'autor que sens minva dels respectes que li són deguts com a poeta, era més que poeta reaccionari, trinava llavors contra "los invasores", i deia mil i un penjaments contra aquells que havien entrat com a casa seva al territori nacional, amb el beneplàcit,

el catòlic i d'origen diví que llavors imperava.

I recordem, també que el poeta patrioter i sens dubte reaccionari, amic de les seves diatribes contra els exercits invasors immiscuits en indicació del rei en els afers d'Espanya, acabava d'aquesta manera an dels seus més exaltats "latiguillos":

"Y cuando en la hispana tierra
pasos extraños se oyeron
hasta las tumbas se abrieron
gritando: Venganza y guerra!"

Això no tindria res de particular i fins resultaria maco i tot, si no donés la casualitat que tots els patrioters espanyols, els que més s'han emocionat sempre amb el famós "latiguillo" del poeta, són els que ara, no contents amb sentir tan sols uns "passos estranys" sobre "la hispana tierra", s'han donat el gust de fer-hi desfilir pel seu desobre, tot un furios galop es tranger, de moros, legionaris, italians, portuguesos, alemanys i fins súbdits del Mikado.

Heus ací, doncs, en que queden les emocions del patrioterisme, quan els patrioters, passant pel damunt de tota noció del que es llicít, del que és just i del que és honrat allò que volen és sortir-se'n amb la seva, salvar els seus egoïstes i tirànics privilegis, encara que la "querida patria" s'ensorri. I és que, en definitiva, ells no tenen, realment, la pàtria com a cosa estimada, sinó com a "querida".

LUDOVICUS

Joaquim Fort, comissari de la Generalitat de Catalunya a Tarragona

El Govern de la Generalitat ha acceptat la dimissió del càrrec que presentà el senyor Lluís Mestres. Per a substituir-lo ha estat no-

menat l'alcalde de la ciutat, senyor Joaquim Fort, el qual marxà cap a Barcelona per tal de rebre instruccions del Govern de Catalunya.

COMBAT

L'espiritualitat del poble rus

Els enemics de Rússia, detractors d'aquest món nou que s'aixeca gegantí a l'altra punta d'Europa amb tota la seva potencialitat de forces creadores, sempre han tingut per norma malèvola acusar-lo d'ésser un poble eminentment MATERIALISTA. Mes nosaltres, que des de la nostra infantesa ens hem apuntat a l'ample ventanal de l'art rus sentint els efectes del seu enlluernament, tenim la necessitat d'explicar al nostre poble fins on arriba l'espiritualitat d'un poble germà.

L'art rus arranca de les entranyes d'aquell poble que va llegar Pere el Gran; surt al món amb una vigorositat extraordinària i creix com una planta tropical en la immensitat de les estepes. Es com una flamarada, sempre viva que, des de les darreries del segle passat, ha estat alimentada amorosament per poetes, literats i músics. Art dinàmic, vigorós, hombrívol; art encès de rebellia que creua les planures gelades de Rússia i arriba al nostre cor com una flamarada dolça. Art de resonàncies universals, que s'aparta del dels altres països, que fuig dels temes dolents i materialistes per anar a beure a les fonts del poble tot el dolor de la Rússia tiranitzada.

Arriba fins l'ànima del poble. Sent les angúnies i els penediments d'un poble sotmès a l'autocràcia i als poders del tsarisme vessànic. Fang i llàgrimes. Llum i ombra. Animes fredes. Morts. Insensibilitzades com la terra parada de les estepes.

L'artista rus té una doble significació. És un artista i un combatent. Artista per temperament. Els materials de les seves obres els extrau del mateix cor del poble per

arribar a llur redempció i humanització. És això l'exponent màxim de tots els artistes russos des de Gogol i Puschkin i Andrieu passant per Tolstoi, Chejov i Dostoievsky, estels lluminosos del pensament social i literari. Des de Glinka i Seroff fins a Barodine i Rimsky sense passar per alt a Balahirev, Cèsar Cui, Mousserski, constellació de potències lluminoses que, inspirant-se en l'humà, entrant en el més pregon de la psicologia del poble rus, per mitjà del llenguatge universal que és la música, van fer sentir al poble rus la idea de llur emancipació.

Música i poesia. Llum i color. Passions i lluites. Fins arribar a fer sentir al poble llur tragèdia humana, que tenia com exponent màxim les presons de Sibèria, "les cases dels morts" com les qualificà el gran Dostoievsky. Tragèdies tan magistralment pintades i cantades per l'ànima de les notes, pels grans escriptors, músics i poetes de la nostra Rússia.

I va ésser precisament l'any 17, quan aquestes mateixes ànimes enceses del poble, s'aixecaren contra els poders tsaristes dels Nicolàs. Rússia, amb aquesta turbulència, s'havia redimit. Rússia trenca-va les cadenes dels seus màrtirs i aquelles ànimes inquietes van començar a viure les grandeses d'un món, mitjançant l'obra artística d'uns quants genis.

Lenin, el gran Vladimir Llits, amb la flama eterna del seu geni creador les va il·luminar encara més portant-les pels camins de la pau, del treball i de la prosperitat col·lectiva, camins paral·lels de la Rússia espiritual.

J. FORNE FERRERES

CAÇADORES PULL-OVERS

el millor assortit

ALSINA

Unió, 27

Ultramarins i Comestibles

JOSEP CABRÉ PAGÈS

Especialitat en pastes per a sopes i licors

Maurin, 21.—Telèfon, 1721

TARRAGONA

Manifest segon de la Conselleria de Cultura

Secció de Cinema

La tasca d'educació social començada per la Conselleria de Cultura presenta un film el proper divendres que esdevindrà una fita per a les nostres orientacions.

"El primer dret d'un fill", que s'estrenarà a Tarragona quan encara no ha circulat gairebé per cap dels salons de cinema del nostre país, no és mostra de cap esforç meritori ni d'infatigables treballs; significa solament una cosa: el compliment d'un deure, el que tots tenim i que per damunt de tots s'ha d'imposar la Conselleria de Cultura: el de fixar una orientació social fora de tendències i partidismes polítics.

En realitat, quan un fet, una acció o un treball són educadors, permaneixen al marge de tota altra

manifestació, i aquest film és un fet, una acció i un treball educador, reuneix aquestes condicions orientadores de nous horitzons quan l'han fet censurar a Itàlia i a Alemanya (fins a l'Espanya d'abans).

CONSELLERIA DE CULTURA EL PRESENTA. Això sol significa la màxima garantia. La Secció de Cinema l'ha escollit entre un sens fi de programes.

Es tracta d'un film de Direcció, on els elements de tècnica són escollits, prescindint de tota al·lusió a temes de científisme epatant. No hi veureu màquines, no hi trobareu escenes de trucatge fotogràfic; hi manquen per complert els re-

Festival a profit dels Hospitals de Sang

El Cos d'Investigació i Vigilància i Cos de Seguretat de la nostra ciutat organitza per a últims de setmana un festival que promet esdevenir un gran èxit.

En primer terme es posarà en escena l'obra políaca "Jimmy Janson", la qual serà presentada amb tota propietat.

Un altre dels números del programa serà un ball de nit en el qual seran sortejats magnífics obsequis per a les senyoretes, obsequi d'alguns establiments de la ciutat.

Com a final de programa se celebrarà al camp de l'Avinguda de Catalunya un partit de futbol en el qual hi prendran part veterans futbolistes de gran relleu que avui pertanyen al cos, entre els quals cal destacar els noms de Mas, Sastre, Vilarronda, Gironés, Castillo, Rosanes i d'altres.

La recaptació obtinguda serà destinada als Hospitals de Sang de la nostra ciutat.

Establiments "ROIG"

Olis purs d'oliva

Finíssim a 2'30 ptes. litre

1.ª » 2'20 » »
2.ª » 2'00 » »

SERVEI A DOMICILI

Ahir es traslladà a Barcelona el Comissari delegat d'Ordre públic, company Rodríguez, per tal de resoldre alguns assumptes d'interès per les nostres comarques.

Visites rebudes pel senyor Comissari en el dia d'avui:

Comissió de xòfers d'aquesta ciutat; alcalde de l'Ajuntament de Ginestar; diputat senyor Salmerón i Nogués Biset.

El senyor Comissari delegat de la Generalitat de Catalunya, ha senyalat el pagament dels lliuraments que s'expressen:

Director Institut Pere Mata, pessetes 65.000; Hospital General Comarques Tarragonines, 29.112; Patronat de Formació Professional de Tortosa, 6.740'80; Hospital General Comarques Tarragonines, 5.146'50; Patronat de Formació

cursos d'actuació sensible: és la realitat.

La vida, en si mateixa no es mostra mai amb complicacions simbòliques; no necessita els recursos al·legòrics, ni els temes dramàtics. És riallera o dramàtica segons els moments, però per damunt de tot, és real.

Els problemes d'educació que fins avui han estat una font d'ingressos per als Estats burgesos, on els deixebles pagaven en matricule; més del que l'Estat els donava en coneixements, ja no han de comptar entre nosaltres. Avui es mostra el costat contrari d'aquell sistema pedagògic. No ens interessa més que un fet: que el públic faci el seu esforç per a millorar la seva educació, els seus coneixements. Encara que les despeses que això ocasioni siguin superiors als ingressos, si un sector del públic, per petit i per seleccionat que sigui, lo gra nous coneixements, diferents orientacions, la nostra missió serà acomplida.

SECCIO DE CINEMA
Conselleria de Cultura

NOTES INFORMATIVES

SETMANA DE L'INFANT

Durant la Setmana de l'Infant han estat repartits pels organitzadors de la mateixa molts centenars de juguets als nens i nenes asilats a la Casa d'Assistència Social, al Sanatori de la Rabassada, als orfes fills de milicians i als refugiats de Tarragona i pobles del Tarragonès.

La Comissió ha de suposar que hi ha nens fills i veïns d'aquesta ciutat, als quals els seus familiars, per manca de possibilitats econòmiques no han pogut entregar-los-hi cap joguina durant la Setmana de l'Infant. I no es pot consentir que cap d'aquests infants quedi sense joguina, per això s'ha dirigit a tots els directors dels Grups Escolars d'aquesta ciutat a fi de que trametin relació dels nens i nenes que es trobin en les condicions abans esmentades en les Escoles que tenen a la seva direcció, amb l'urgència possible, així és que sols esperen les dites relacions a fi de procedir a la distribució de joguines.

Donatius rebuts en metàl·lic el dia 12 de gener:

	Pessetes
Suma anterior	9.250'30
Ajuntament de Bonastre	55'40
Guàrdia Nacional Republicana	445'—
Ajuntament de La Secuita	150'—
Control obrer del teatre Saló Modern, recaptat en la sessió del Cinema del dijous, dia 7.	527'70
Doroteo Cuenca, veí de Madrid.	100'—
Total.	10.528'40

Papereria Moderna R. Anguera

OBJECTES D'ESCRITORI
GRAN ASSORTIT EN REGALS

Maurin, 26.—Telèfon, 1870

Escola Normal del Magisteri Primari de Tarragona

Es prega la presentació de les alumnes d'aquesta Escola Normal, Candelària Hernández Sabat, Maria Icart Rosell, Angela Olivares Borràs i Pilar Diez Cuadrillero, per al proper dijous, dia 14, a les onze del matí, per un assumpte de molt interès.

Tarragona, 12 de gener del 1937.
—El delegat-director, Manuel F. Gasch.

Laboratori Radio-Elèctric BOVÉ

us facilita el número premiat
ahir en el sorteig dels cecses:

790

Per reparacions de tota classe d'aparells de ràdio, recordeu sempre Bové, Baixada Misericòrdia, telèfons 1267 i 1668

DESQUERRA REPUBLICANA

Desquerra a dreta hi veiem els companys març nouet, Josep Andreu, Antoni Maria Sbert, Joaquim Llorens i Josep Salmerón

A Vigilància municipal, hi ha re col·lit un mocador-farcell, trobat a la via pública que es lliurarà a qui l'hagi perdut.

Esquerra Republicana de Catalunya

Company:
Sou convocat a l'Assemblea extraordinària per a tractar dels assumptes relacionats més avall, que tindrà lloc el pròxim dijous dia 14, a les deu del vespre, en el nostre Centre.
Sou pregat d'assistir-hi puntualment.
Tarragona, 11 de gener del 1937.
— P. A. del C. D., el secretari.
Ordre del dia:
Ingress d'Izquierda Republicana al nostre Partit.

Recaptat pel Comitè militar U. G. T., P. S. U. C. i J. S. U.

Suma anterior: 59.873'92 pessetes.
Auxiliars i treballadors de Farmàcia, tercer lliurament, 136'70.
Suma i segueix: 60.010'62 pessetes.
— De la Societat de Pintors, 150 parells de mitjons.

Moviment de la població

Nats

Pau Coll Clua.
Joana Anfreu Escoda.

Defuncions

Francesc Rebull Borràs, Pons Icart, 6, de 66 anys.
Jordi Robert Cardona, Reding, 9, de 6 mesos.
Pelip Candéal Vicente, Hospital de Sang, 27 anys.

Matrimonis

Francesc Carrasco Alhaja amb Maria Cusidó Piñol.

El Temps

Observacions meteorològiques de l'Institut

Temperatura a l'ombra: Màxim: 13; mínim: 8'5.
ma, 13; mínim, 8'5.
mar: A les 8 h., 76'9; a les 18, 76'9'5.
Força del vent: A les 8 h., calma; a les 18, id.
Direcció del vent: A les 8 h., N.; a les 18, id.
Estat del cel: A les 8 h., destapat; a les 18, id.
Classes de núvols: A les 8 h., Cl. St. Cú.; a les 18, id. id. id.
Evaporació: En les 24 h., 1.
Pluja recollida: En les 24 h., 0.
Humitat relativa: A les 8 h., 89; a les 18, 76.

IMPRESSIONS

S'HA DE PRECIPITAR L'ORGANITZACIÓ I EL FUNCIONAMENT DE L'EXERCIT REGULAR DE CATALUNYA

Fa temps que s'ha creat el nou exercit de Catalunya i encara és avui l'hora de què rutlli alguna unitat d'aquestes de nova creació. No volem pas negar les dificultats sorgides ni els obstacles en què s'han trobat els organitzadors militars i la Conselleria de Defensa de la Generalitat, però com sigui que aquestes dificultats i obstacles es presenten en tots els aspectes de la nova vida revolucionària que va desdibuixant-se a Catalunya i arreu d'Espanya, és hora — si volem triomfar — de superar ràpidament tot impediment, tota traba que sobre la marxa impossibiliti la consecució de finalitats essencials, i d'objectius imprescindibles als plans, traçats pels organismes superiors.

Es el cas de l'exercit català en formació. Sapem el treball que suposa endegar aquest exercit, però cal, s'imposa fer-ho per moltes i justificades raons. Pensem que ara som a temps de fer i guanyar la guerra més enllà de les fronteres de Catalunya! Pensem que la victòria de Madrid, s'aconseguirà amb més facilitat si Catalunya pot trametre a la ciutat màrtir un exercit fort, disciplinat, regular.

Hi ha un fet que comença a ultrapassar els límits de la paciència i de la fe dels antifeixistes amb la victòria: Es el fet de veure que mentre a Madrid es resisteix heroïcament i és combat intensament a la majoria de fronts de la Península, els comunicats oficials del front d'Aragó van donant el consabut "sense novetat al front."

Cal anar tot seguit al complet funcionament del nostre exercit! Ho exigeix el sacrifici de Madrid i la victòria del poble, que per ésser segura, no vol pas dir que no l'haguéssim de guanyar sota les consignes d'unitat, disciplina i ofensiva a tots els fronts, consignes que són repetides cada dia, però que no tenen l'aplicació pràctica que el moment requereix.

CRIT

MANUEL PEDROL

Olis purs d'oliva
TARRAGONA

DELS FRONTS DE COMBAT

Ahir a darrera hora de la tarda va tren-car-se la calma als sectors nord-oest de Madrid

La iniciativa però va sortir de les armes republicanes i l'atac va culminar amb un èxit complet

Madrid, 12. — Darrera impressió de la jornada última, rebuda a la matinada d'avui.

En la tarda d'ahir tornà a tren-car-se la calma que era la nota característica en diversos sectors del front de Madrid, des de la nit del dissabte passat. Aquesta vegada, no obstant, amb alguna diferència de les que la precediren, puix que això ha estat degut a la iniciativa de les forces republicanes, que portaren a cap, amb gran brillantesa, una operació importantíssima en els sectors compresos des de Las Rozas fins Villanueva del Pardillo.

L'atac de les forces lleials acabà amb un èxit complet per a les nostres armes, i l'enemic resultà durement castigat i amb gran quantitat de baixes.

A més, li ha estat pres abundant material de guerra.

L'enemic no ha donat senyals de trobar-se en situació molt envejable.

La impressió diària de la guerra als diversos fronts de combat

Madrid, 12. — "Política", en la seva impressió diària dels fronts diu:

"Después de una semana de esfuerzos increíbles para alcanzar Madrid por otro sector, el enemigo da señales evidentes de hallarse un poco debilitado. Le ocurre sin duda lo que le ha venido ocurriendo desde que inició la campaña de conquista de la capital de la República: el heroísmo y la bravura de nuestros combatientes han echado a rodar todos sus planes tan fáciles de alcanzar cuando un militar teutón apoya la cabeza sobre un mapa y brotan todas las intenciones que se venía forjando con infundado apresuramiento. Son cosas de la guerra; por supuesto, en una guerra, para que éste gane aquél ha de perder. La ley es un fatalismo que no ha lugar a dudas. Son ingenuos los facciosos que no han advertido que su mercenarismo, su falta de entusiasmo y su traición no debieron jamás haber pensado ser capaces de someter a un pueblo tan ferozmente independiente como el español, que acabó con griegos, fenicios, cartagineses y romanos y con los bárbaros del Norte y árabes y desbarató los sueños de Napoleón y pudo terminar al fin con los borbones. Como iba a hacer igual en un plazo mucho más corto con los germanos?"

La operación de ayer hubiera

Al sector d'Aravaca - Pozuelo també ha estat castigat molt durament durant la tarda d'avui.

El mal estat del temps, car una densa boira fa molt difícil la visibilitat, ha impedit potser que les operacions en aquest sector poguessin arribar a donar tot el rendiment que se n'esperava. Amb tot, també ací l'enemic ha sofert durament.

Als altres sectors del front de Madrid, la tarda ha transcorregut en calma gairebé absoluta.

Al sector d'Aranjuez s'ha registrat també alguna activitat, degut al fet que l'enemic donà senyals de vida per la part d'Algodor. El petit intent d'atac que s'inicià fou contingut i anul·lat sense gran dificultat.

Al Nord de Guadalajara, la situació roman igual a la de dies en-rera. Les forces de la República contenen tots els intents realitzats per l'enemic per a recuperar el terreny perdut, intents que no els ser-veixen sinó per a augmentar el nombre de baixes que li costen aquests infructuosos atacs.

tenido una amplitud mucho mayor de haberse contado con tiempo más favorable. Y demuestra claramente que todos los esfuerzos del enemigo en las proximidades de Madrid habrán de seguir el mismo fin que los anteriores que ya han agotado casi enteramente aquellas espléndidas fuerzas moras que Cabanellas paseó por Zaragoza como demostración evidente de la razón que asistía a los sublevados. Pero han servido para dos finalidades: producir un gran quebranto — otro más — al enemigo y demostrar que este ejército magnífico que defiende Madrid sabe también atacar.

Faltan días muy duros, pero acaso estamos pasando ya las horas más amargas de la defensa de Madrid. Con el valor probado de nuestros combatientes, con el espíritu que alienta a este pueblo de héroes y con el espíritu guerrero que se está ganando, no sólo somos invencibles, sino que también seremos vencedores. Después de los estragos que nuestros soldados han hecho a las fuerzas de refresco que Alemania ha mandado para que tomasen Madrid, pueden todavía reforzar algo sus quebrantadas filas, pueden incluso intentar por otro sector — por otro! — lo que por muchos ya no han logrado, pero en fin de cuentas el resultado ha de ser el mismo por todas partes. La iniciativa facciosa se ha perdido irremediablemente. Con el espíritu de heroico sacrificio de una voluntad aun más recia, si ello es posible, con una disciplina, hemos marchado días y horas hacia el triunfo de este ejército que defiende Madrid."

LA COSETANIA

Efectes militars i articles per a viatge, jugquets.

Angel, Guimerà 2
TARRAGONA

El coronel Díaz Sandino es al seu lloc

Alguns diaris estrangers han publicat, entre altres fantasies, la notícia d'una suposada fugida d'Es panya del tinent coronel company Díaz Sandino, ex-conseller de Defensa de Catalunya, amb una cre-scada quantitat de milions. El Consell de la Generalitat de Catalunya no s'havia cregut en el cas de desmentir aquesta falsa informació, perquè no li donava altre valor que el de tantes inexactituds interessades que sol recollir determinada premsa. Davant el fet, però, que el diari italià "La Gazzeta del Popolo", de Torí, en la seva edició del 7 de gener, parla en un editorial de la "confirmació" oficial de la notícia, el Consell de la Generalitat ha de deplorar que se li atribueixi intervenció en una ofensiva semblant contra un militar lleial, valeros i digne, que presta i prestarà serveis valuosos a la causa legítima de la República espanyola.

El projecte anglès de control a Espanya

Londres, 12. — El redactor diplomàtic del "Morning Post", anuncia que en el curs de la conferència celebrada ahir al Foreign Office entre el lord de l'Almirallat, el primer lord de la mar i el senyor Eden, s'examinaren els projectes de control de les costes espanyoles per la força internacional.

El periòdic escriu especialment: El pla, actualment previst, consistiria en fer estacionar al llarg dels ports espanyols, els vaixells de guerra pertanyents a totes les potències representades en el Comitè de Londres, amb la missió de detenir tot vaixell sospitos de portar material de guerra o voluntaris.

Afegeix el periòdic que aquest control seria exercit sense assentiment dels dos bàndols espanyols, i es creu que ni França ni Portugal no objectaran res a què és col·loquin observadors en llurs fronteres per a vigilar les fronteres terrestres, a condició que el control naval sigui acceptat per totes les potències.

El "Morning Post" acaba dient: La idea que la flota britànica podria exercir una espècie de bloqueig de les costes espanyoles no ha estat presa en consideració pel Govern.

Molta gent hagué de quedar-se a la Rambla, davant les portes del teatre, escoltant per mitjà dels altaveus els parlaments patriòtics i revolucionaris que els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya pronunciaren en l'acte del passat diumenge. El mal temps del diumenge impedí que els grups de ciutadans formats al carrer no es convertissin en un allau.

Magatzems "LAS BALEARES"

Gran assortit en caçadores, sabates i tota classe de gèneres

Rambla 14 d'abril, 47

TARRAGONA

Espigolant

Parlant del grandios acte celebrat darrerament a la nostra ciutat per E. R. de C., diu "La Humanitat":

"L'acte de Tarragona ha deixat ben visible la potencialitat d'Esquerra Republicana de Catalunya en aquelles comarques. La multitud no capigué al local. Heus ací la nostra força que es volia fer passar per dissolta, per inexistent. No es diu que tot es fa pel poble? No es diu que s'ha de fer tot atent el poble? Doncs poble era la multitud apretada el dia 27 de desembre a Belles Arts i poble són els milers de ciutadans que diuenge acudiren a escoltar la veu dels nostres homes a Tarragona i en altres indrets.

Els partits no moren per decret, ni per un titular, ni per un article de diari. Desapareixen quan no tenen ascendent entre les masses populars."

"Treball", comentant la magnífica resistència del poble de Madrid, diu que Catalunya ha de posar-se en condicions d'ajudar la capital de la República i afegeix:

"Per una sèrie de circumstàncies diverses, és a Madrid on es decideix la sort de la guerra, i també, la sort de tots els pobles ibèrics. Madrid és la clau de la llibertat del món. Si hi vengem, haurem assolit ja la meitat del triomf total. D'aquestes premisses es deriva una conseqüència incontestable: és urgent, imprescindible, ajudar Madrid amb homes i queviures, allotjant els refugiats, encoratjant els combatents amb la nostra solidaritat, assabentant-los que mentre ells guanyen la batalla al front nosal-

tres som capaços de guanyar aquesta altra gran batalla de la retaguarda."

"Solidaridad Obrera" demana que es presti a Madrid l'ajut necessari en els moments de perill que passa i diu:

"Madrid, símbol del heroïsme y la tenacidad, es de nuevo atacado ferozmente por el fascismo internacional. El magnifico temple de los madrileños contiene el alud bravamente. Pero es preciso que los demás pueblos de España, y Barcelona principalmente, participen de esta hora angustiosa. Porque la defensa de Madrid es la defensa de toda nosotros. Sin Madrid, se pondría en peligro la moral y por tanto la guerra. Además, que estamos obligados a compartir el dolor y el drama de Madrid..."

L'aliança entre la U. G. T. i la C. N. T., a més d'un propòsit del proletariat, és una necessitat antifeixista de primer ordre, diu "C. N. T." de Madrid i afegeix:

"Los frentes no se abastecen con palabras; la retaguardia, tampoco. Hay que robustecer de continuo la moral de todos los antifascistas, y ese robustecimiento no se logra con discursos, sino con hechos revolucionarios. El combatiente ha de ver por sus propios ojos que sirve para algo el sacrificio que realiza. Para continuar la guerra en buenas condiciones, necesitamos dar un impulso formidable a la economía que surge de las ruinas del capitalismo."

Abans i després dels fets de juliol, a la Casa d'Assistència Social

Un dilecte amic i ferm lluitador per la causa del poble em demana les meves impressions de la Casa d'Assistència Social, d'abans i després dels fets de juliol. He dubtat bastant abans d'accedir a la seva petició, per la meua manca de costum d'adreçar-me al públic, i sols l'intens desig de complaure'l i de que el poble s'assabenti de l'actuació de les religioses en aquella Casa, em decideixo a fer-ho.

Abans dels fets de juliol, abans del criminal aixecament de la conxorxa feixista, monopolitzadora de la religió que consisteix en adorar deus de metall i de fusta i en despreciar els deus vivents, els homes, i del patriotisme que no dubta en encendre una guerra fratricida que posa en greu perill l'independència d'Espanya, obrant al dictat de potències estrangeres, per tal d'endogalliar la voluntat del poble i entronitzar el govern de l'espasa i la creu, de la força bruta, i del fanatisme i la superstició, la Casa d'Assistència Social era un feu de les religioses. Elles manaven, dirigien i desenvolupaven llurs plans de domini i captació de la voluntat dels asilats, sense cap limitació. La superiora de les monges era, en realitat, la veritable Directora de l'Establiment. El director oficial, desamparat per la Junta, es limitava quasi exclusivament a les funcions administratives. I aquest estat de coses era tan notori, que el públic, presen-

dint del Director s'entenia directament amb les monges, per tot el referent als infants. Fins vaig assabentar-me que durant molt temps, eren les religioses les que feien les compres del que es necessitava a la Casa i les que després posaven el vist i plau a les factures.

Les monges tenien totes les claus de la Casa, adhue la del carrer, malgrat haver-hi porter, que a la nit quedava presoner, i tancaven quasi sempre les portes de les habitacions on eren els asilats, els quals vivien sempre sota la impressió de que eren presoners d'aquelles dones de poder omnímode, que els pegaven sovint i, en alguns cassos, amb bastant de crueltat. Recordo, en apoi d'aquestes dues afirmacions, que el primer dia que vàreg anar a la Casa en qualitat de Vocal de la Junta d'Assistència Social, vàreg pregar al que aleshores era Director, senyor Piñol, que m'acompanyés al refectori a l'hora de dinar, quedant profundament estranyat al veure que aquest havia de trucar repetides vegades, per tal que les monges li obrissin la porta, i que vàreg ordenar que, des d'aquell moment, les tinguessin sempre obertes o solament ajustades. I que, més tard, vàreg invitar a un amic meu, l'avui milicià al front d'Aragó, senyor Jesús Asensi, a visitar l'Establiment, quedant tots dos desagradablement impressionats a l'en-

Mobles

Radio-Pihlips : Música

PAU RICOMÀ

Rambla 14 d'Abril, 48

TARRAGONA

trar al pati d'esbarjo, en sorprendre a una monja pegant a un nen. L'amic Jesús va oferir-me el seu testimoni per quan tingués ocasió de denunciar aquest fet al públic. No cal dir que vàreg queixar-me immediatament a la Direcció d'aquest i d'altres fets de la mateixa índole, dels quals vàreg tenir esment per alguns dels nenes perjudicats, malgrat ésser estretament vigilats i tènem de debó a les monges.

Les monges complien llur deure d'una manera mecànica, sense posar-hi gens de sentiment ni de tendresa i si bastant d'hostilitat. Per elles les tasques de tenir cura dels infants, sobretot les que exigien una atenció especialment sostinguda, com, per exemple, a les hores de menjar, eren quelcom d'enutjós que calia abeurar el més possible. Així jo veia com els feien menjar atropelladament, fent-los-hi portar pels caps de taula un menjar abans de que s'haguessin acabat l'altre, barrejant-los-hi tot en l'únic plat que usaven durant tot l'àpat. He de dir, de pas, que no usaven ganivets ni gots, corrent tots dalerosos a les fonts, després de l'àpat, per apagar llur sed.

La primera vegada que vàreg presenciar l'espectacle llastimós dels nens menjant-se la carn agafant-la amb les mans i esquinçant-la clavant-hi les dents i movent violentment el cap i les mans en sentit oposat, vàreg preguntar a les monges per què no se'ls donava ganivet, responent-me que era molt perillós; que un dia un nen n'havia volgut clavar un a un company seu. Això deien d'aquests infants als que havien convertit en veritables automates, sense la més petita iniciativa ni voluntat pròpia, fins a tal punt, que vàreg tenir la satisfacció de veure'n un que a l'hora de menjar reclamés una major part o un tall determinat; prenent passivament el que se'ls donava, sense xistar. A les monges no se'ls acudia que el que menys podien fer era tallar elles la carn, sobretot la destinada als més petits, i vàreg haver de donar-los-hi moltes vegades l'exemple, per a ésser rarament imitat.

Per a remeiar en el possible aquest desastrós estat d'esperit dels asilats, havia d'anar de taula en taula, invitant-los a demanar més menjar si no en tenien prou, avisant a l'ensens als que els servien, que no s'enduguessin mai la plata, si en quedava, sense preguntar als nens si en volien més.

Els nens estaven embrutits, però en grau incomparablement major ho estaven les nenes. Aquestes, per llur major passivitat, eren cultivades amb més assiduidat per les monges i captivades amb tota mena de petits objectes religiosos i amb la promesa d'imaginàries aventures espirituals, fins a sotmetre-les completament a llurs designis, que no eren altres, que els d'ofegar en elles tota independència mental, preparant-les curosament per a ésser fàcil joguina del clero. Els imbuïen un sentiment d'odi i de repugnància envers els nens, tan profund, que les més grans en acabar de menjar, s'enduïen llurs coberts

GAS-OIL, CREMADORS i ESTUFES A GAS-OIL

Sistemes amb metxa i sense metxa. Fogons per a industrials. Fogons senzills i dobles, cuines diverses per a ús domèstic. Seguretat completa, havent-se eliminat tots els perills que presenten altres aparells i combustibles. Consum reduït al mínim.

Proves i venda a la Delegació per a totes les comarques de l'antiga província.

Apodaca, 23

Tarragona

Telèfon, 1219

i se'ls netejaven elles mateixes, per tal d'evitar que es contaminessin barrejant-se amb els d'aquells. Així és que no cal dir amb quina hostilitat fou rebuda per les monges i les grans, la meua disposició tendent desaparèixer del refectori la tanca que el dividia en dos, separant els nens de les nenes. Posteriorment m'he anat assabentant d'una munió de detalls, que m'han fet comprendre fins a quin grau extraordinari estaven emmetzinades per l'ignorància de les religioses. Les majors es posaven al llit amb xambra i pantalons en ple estiu, per ésser pecat ensenyar els braços i no tapar-se d'aquesta fàiso. I quan les educadores que en substitució de les monges tenien cura d'elles, les invitaven a usar les banyeres de la Casa, es van resistir, i, finalment, com a transacció, oferiren banyar-se, però amb vestit de bany. Moltes d'elles feien labors tot menjant, sota la mirada aprovadora de les monges, i se les amagaven quan jo em presentava al refectori. Així podria anar contant una sèrie inacabable de fets, que palesarien fins a quin punt n'és de pobre i de trist l'ideal educatiu de les monges, encarnat en aquelles mes inconscients.

Aquesta era la trista situació dels infants de la Casa, sota l'absurda direcció de les monges ignorants i hipòcrites; però, amb tot, com no eren conscients del mal irreparable que se'ls feia, no sofrien tan com els vells, que tenien plena consciència de l'intolerable tirania que exercia sobre d'ells. Recordo l'indignació d'un vell asillat, d'idees notoriament esquerristes, contant-me l'atropell de que l'havien fet víctima a la Casa, combregant-lo i extormentant-lo, quan era al llit malalt i indefens.

No acabaria mai de contar els atropells que, en nom de Déu, es cometien continuament per les monges, i sols direm, resumint, que tots els afanyos d'aquelles dones es concentraven en esclavitzar materialment i mental els pobres asilats i en donar a la Casa l'aspecte i l'ambient d'un establiment religiós.

Afortunadament el Govern de la Generalitat, per decret del 23 de juliol del 1936, disposà el cessi de tots els seus funcionaris que haguessin participat en el moviment insurreccional, així com el de tots els que fossin declaradament des-

afectes a la República, i això ens permeté anticipar l'aplicació de l'acord anteriorment pres per la Junta del Patronat d'Assistència Social, que trobava certes resistències que s'araven accentuant, de substituir les religioses per personal laic. I feta aquesta magna reforma, allunyades aquelles gates maules, ja fou possible modernitzar, humanitzar la Casa; ja poguérem acaronar tota mena de projectes tendents a restituir a la població asilada, aquell esperit de dignitat i d'auto-determinació, de que les monges eren enemigues acarnissades i havien destruït quasi completament.

Amb quina alegria vàrem entrar a l'estatge reservat a les religioses, al marxar aquestes i amb quina indignació vàrem contemplar la riquessa de vaixel·la i cristalleria de tota mena i la fastuosa abundància de tot que gaudien allí, ocultes a les mirades del públic, davant el qual es presentaven humils i desvalgudes.

Ens posarem a l'obra i començarem a fer indispensables reformes, algunes de les quals comencen avui a ésser una esplèndida realitat, com les de l'al·letament, ex-església, façanes, refectori, galliners, junt amb altres obres secundàries en curs. Acabades aquestes, emprendre la construcció d'una piscina, sala de gimnàstica, biblioteca i altres millores en estudi.

El tracte donat als asilats ha canviat radicalment. Se'ls dona menjar més abundant que abans; ningú, en absolut, no els pega; tenen classe de gimnàstica; fan excursions dominicals al camp; i el que és molt més important que tot això, se'ls respecta, se'ls tracta com a indispensables col·laboradors i se'ls estima fonamentalment, rodant-los d'un ambient apropiat a l'educació de llurs bones qualitats i a la repressió de llurs defectes.

Ens plau fer constar que en l'actual Director, senyor Floresvi, esperit cuit i seré, que sent un gran entusiasme per l'assistència social, hem trobat un col·laborador inestimable.

Aquesta és, en resum, la nostra modesta actuació a la Casa d'Assistència Social i la ressenya del tracte que denaven als asilats els que voldrien fer viure la nostra Pàtria sota el signe bestial del feixisme.

ALBERT OLIVA

Secció Esportiva

FUTBOL

UN HOMENATGE AL DISSORTAT MIQUEL RICO

Els milicians de Letux i companys del malaurat jugador del Casal d'Esports de Tarragona Miquel Rico, que es troben amb permís a la nostra ciutat, organitzen per una data no molt llunyana, un

partit de futbol en homenatge al seu dissortat company, mort al front d'Aragó en compliment del seu deure.

Anirem informant als nostres lectors sobre la marxa d'aquest benefici.

Sugrañes, Impressor. — Tarragona